

Jernbanepattform Agder

Torsdag 19. Mars 2026

Geir Vangen

Agenda

- NTP, Statsbudsjettet og gjennomføringsplan
- Byvekstavtalen
- Ruteinnspillsprosessen
- Persontogtilbudet
- Gods

Fjerntog Long distance train

F 5 Oslo S
Stavanger

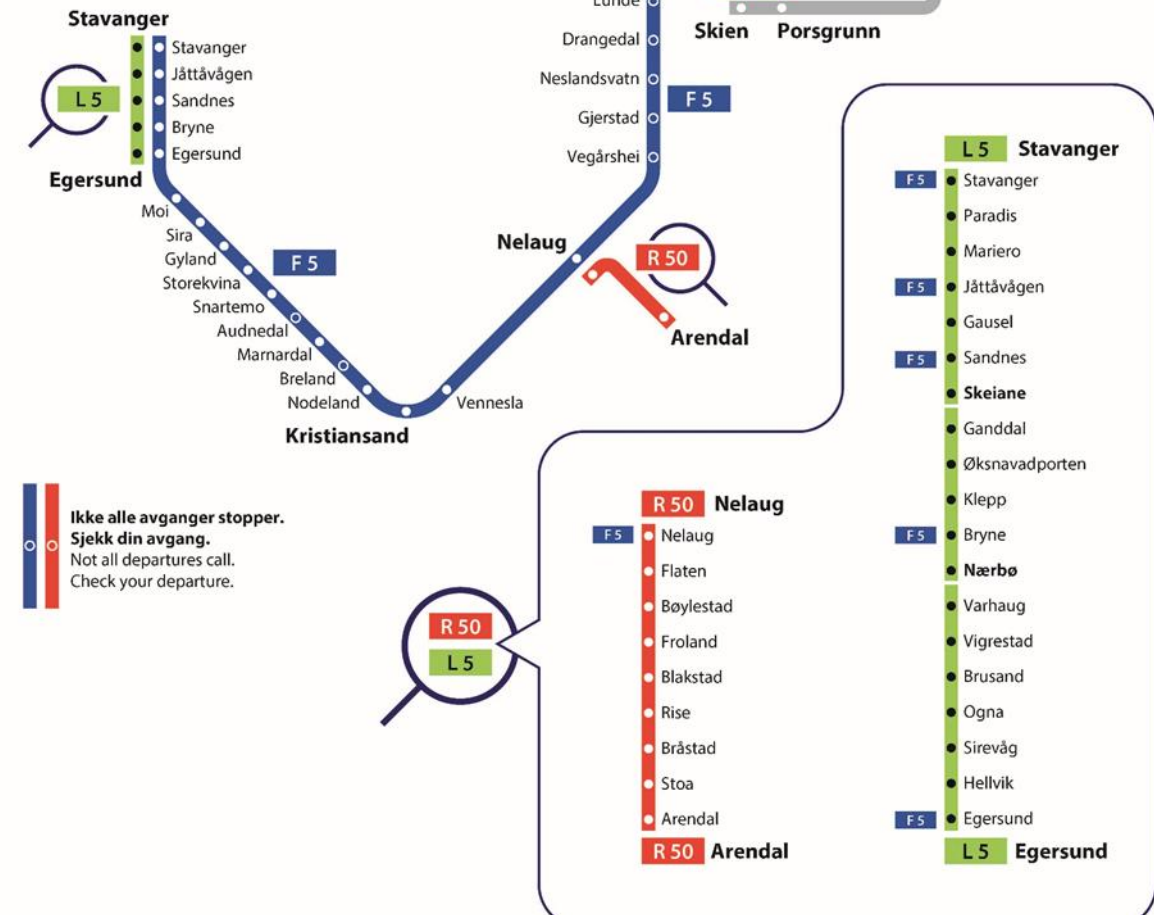
Regiontog Regional trains

R 50 Nelaug
Arendal

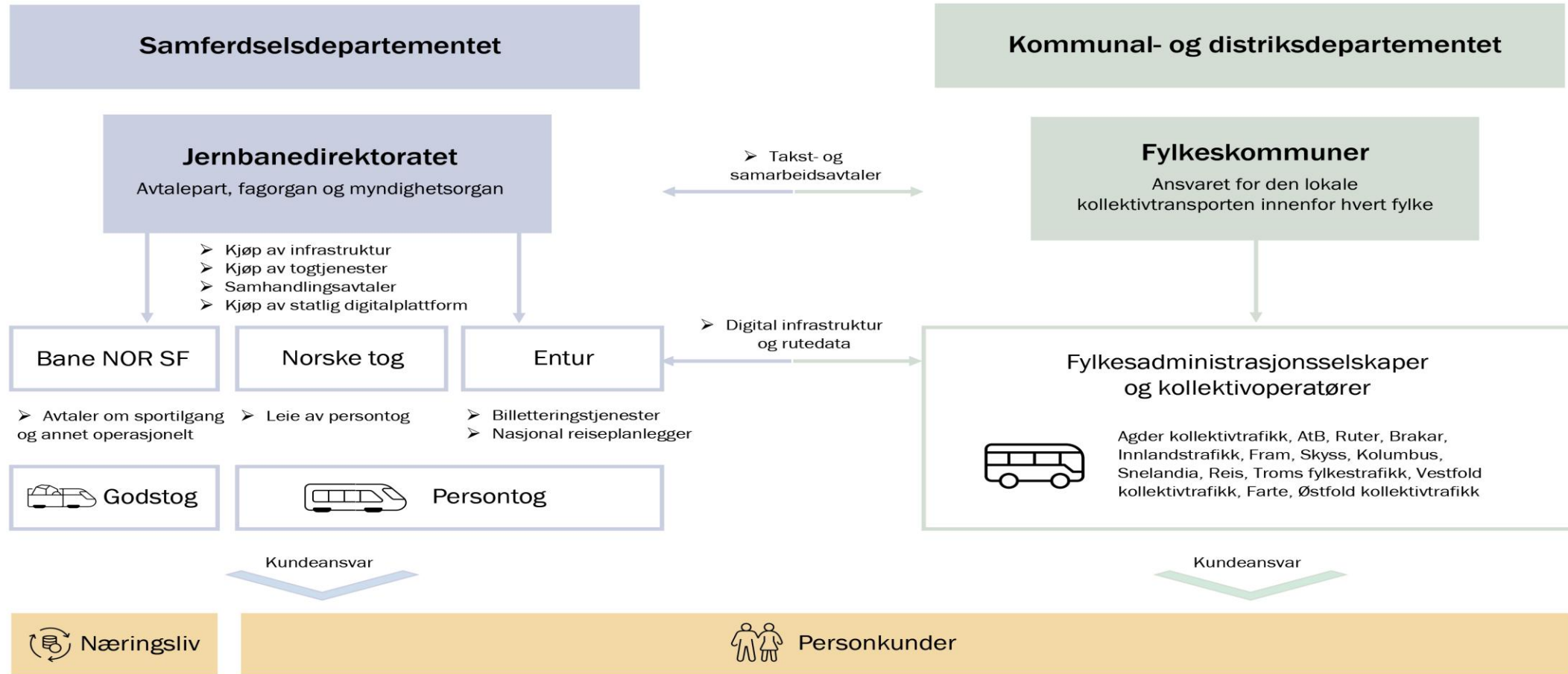
R 55 Notodden
Porsgrunn

Lokaltog Local trains

L 5 Stavanger
Egersund

Roller og ansvar

Ny Jernbanedirektør fra 23.februar

Anne Iren Fagerbakke

- ble i statsråd 14. november 2025 tilsatt som ny direktør for Jernbanedirektoratet.
- Stillingen er et åremål på seks år.

Fagerbakke kommer fra stillingen som direktør for mobilitet og kollektivtransport i Vestland fylkeskommune

Jernbanedirektoratet.no

NTP og Statsbudsjett Gjennomføringsplan

Helhetlig styring av jernbanesektoren

1. Plansystemet

inkludert risiko-
styringssystemet for
sektoren

Nasjonal transportplan

Statsbudsjettet

inkl. prioriterte effektpakker

Tildelingsbrev og
oppdragsbrev

Gjennomføringsplan for NTP

Virksomhetsplaner

Jdir, Bane NOR, Norske tog, Entur

Nasjonal transportplan (NTP)

Nasjonal transportplan (NTP) er **regjeringens strategi**, plan og oppdrag for transportsektoren de neste 12 årene.

Nasjonal transportplan gir rammene for **utviklingen av transportsystemene** og transporttilbudet i den tolvårsperioden den gjelder.

- Det er særlig vekt på prioriteringene de første seks årene.

Regjeringen prioriterer hvilke transportprosjekter som skal realiseres gjennom bevilgninger i det **årlige statsbudsjettet**.

Meld. St. 14

(2023–2024)

Melding til Stortinget

Nasjonal transportplan 2025–2036

Statsbudsjettet- Drift, vedlikehold og fornyelse

Fornyelse av kontaktledning –
150 km, del av Bane NORs plan
for vedlikehold og fornyelse

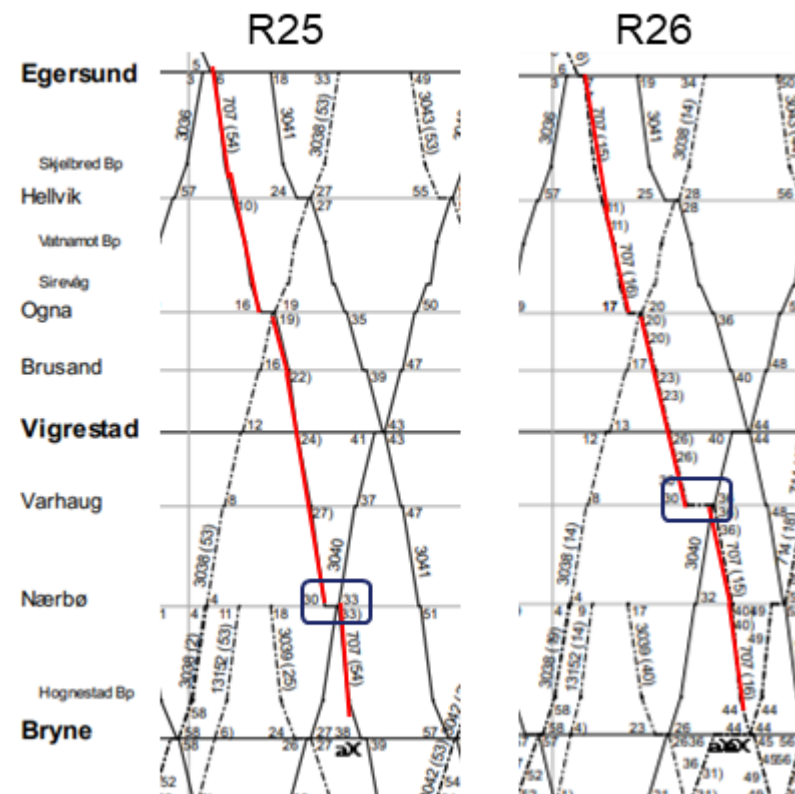

[Et historisk løft for Sørlandsbanen | Bane NOR](#)

Forum for operasjonell perfektjon Sørlandsbanen

Forum mellom alle parter på Sørlandsbanen:

- Bane NOR
- Go-Ahead
- Cargonet
- Onrail

Byvekstavtalen kristiansandsregionen

Årsrapport 2025 BVA KRS

Byvekstavtalen
for Kristiansandsregionen
Årsrapport 2025

Versjon 2, mars 2026 til godkjenning hos styringsgruppen for Byvekstavtalen

Jernbane: Mobilitetsknutepunkt og holdningsskapende arbeid

I 2025 har Jernbanedirektoratet og Bane NOR samarbeidet om å utarbeide kunnskapsgrunnlaget «Konkretisering av parkerings- og mobilitetsstrategien» (KPMS). Arbeidet skal bidra til å styrke jernbanestasjonene byvekstavtaleområdet - Kristiansand, Nodeland og Vennesla som mobilitetsknutepunkt. Som del av dette ble det gjennomført stasjonsbefaringer høsten 2025, og funnene viser behov for bedre gangforbindelser, tydeligere koblinger til andre transportformer, mer tilgjengelig universell utforming og tiltak som gjør det enklere å gå og sykle til stasjonene. Formålet med KPMS er å gi konkrete anbefalinger for parkeringsløsninger, mobilitetsiltak og forbedringer i hele reisekjeden til og fra stasjonene.

Stasjoner i byvekstavtaleområdet	2024	2025	Endring (%)
Nodeland	12 274	9 494	-23 %
Kristiansand	286 314	262 094	-8 %
Vennesla	18 532	15 620	-16 %

FIGUR 9 JERNBANESTASJONENE I BYVEKSTAVTALEROMÅDET. ILLUSTRASJON: BANE NOR

Det er også gjennomført holdningsskapende tiltak rettet mot barn, unge og voksne for å styrke kunnskapen om sikker ferdsel ved jernbanen. Det digitale læringsverktøyet Banorama ble formidlet til alle 76 skolene i byvekstavtaleområdet, og Bane NOR besøkte tre skoler i Kristiansand og Vennesla i november. Kampanjen «Full kons ved sporet» ble lansert våren 2025 og har som mål å redusere farlige situasjoner ved planoverganger og jernbanespor. Tiltakene har fått god oppmerksomhet, blant annet gjennom innslag på NRK Sørlandet, og bidrar til økt kunnskap og bedre sikkerhet i møte med jernbanen.

FIGUR 10 FULL KONS VED SPORET. ILLUSTRASJON: BANE NOR

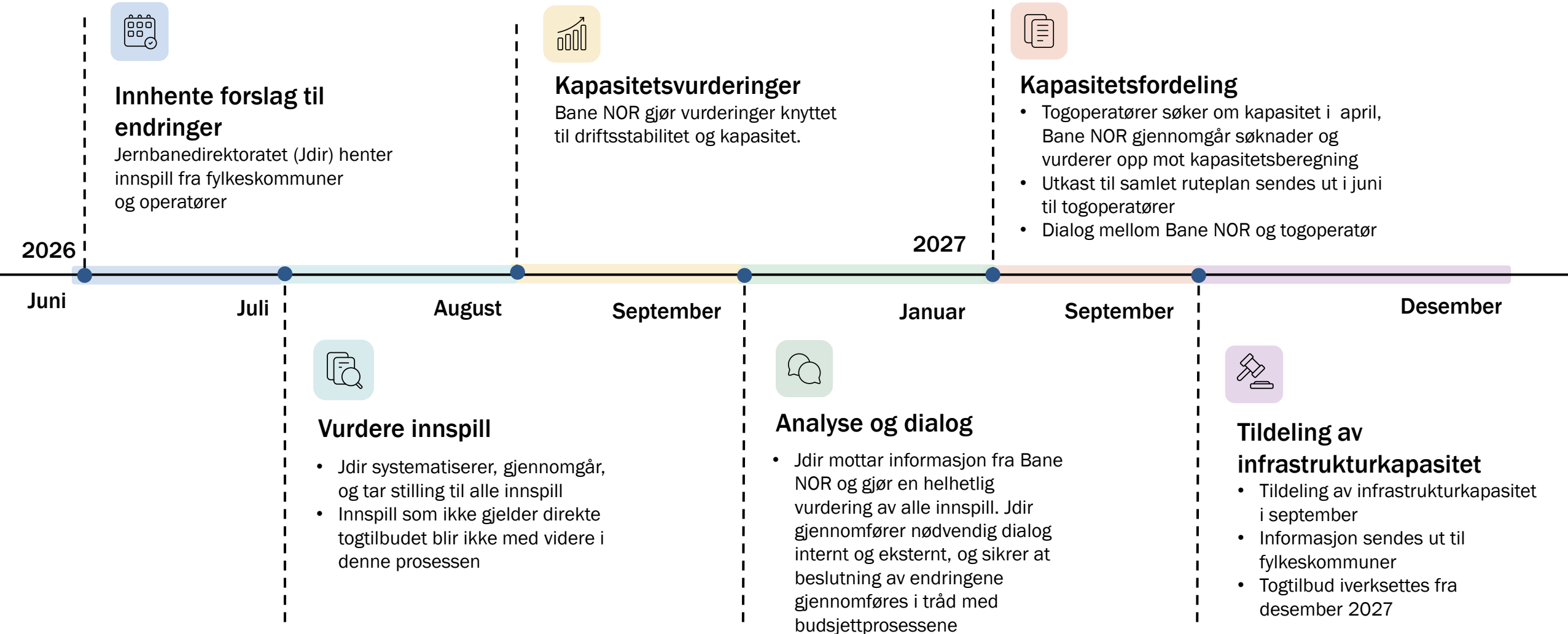

Jernbane-
direktoratet

Ruteinnsjallsprosessen

Prosess for å endre togtilbudet

Ruteplanskifte

Hvorfor endres ruteplan andre søndag i desember for toget?

- Europa (hele) samordner togtrafikken sin, og innfører ruteendringer samtidig
- Mange tog er grensekryssende, rutene må koordineres for å sikre god flyt.

Euorpoa.no

Jernbane-
direktoratet

Midlertidig direktetildeling VY – Sørlandsbanen

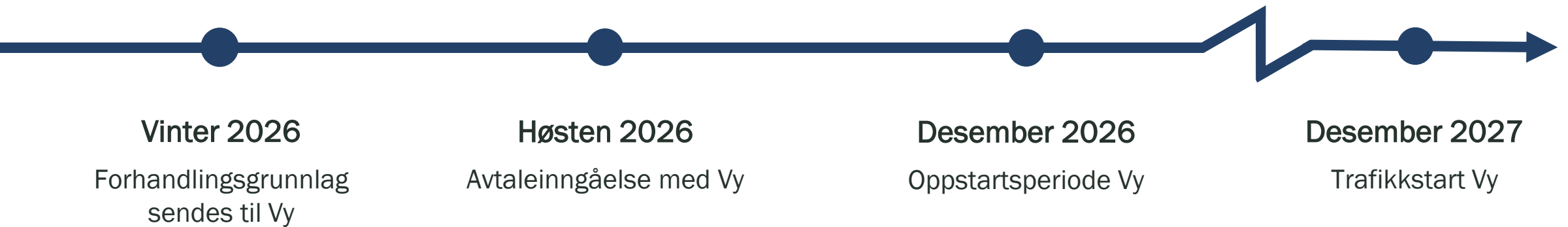

Ny trafikkavtale sør (TP1)

- Forhandlingsgrunnlaget for ny trafikkavtale fra desember 2027 – videreføring av dagens rutetilbud (både antall avganger og krav til stoppmønster)
- Ev. justeringer i stoppmønster utover dagens stoppmønster skjer i dialog med berørte fylkeskommuner
- Integrering av tilbringertjenesten fra desember 2027 ventes å gi økt punktlighet

Ny trafikkavtale sør (TP1): Fremdrift direktetildelingen

Jernbane-
direktoratet

Godstransport Oslo - Stavanger

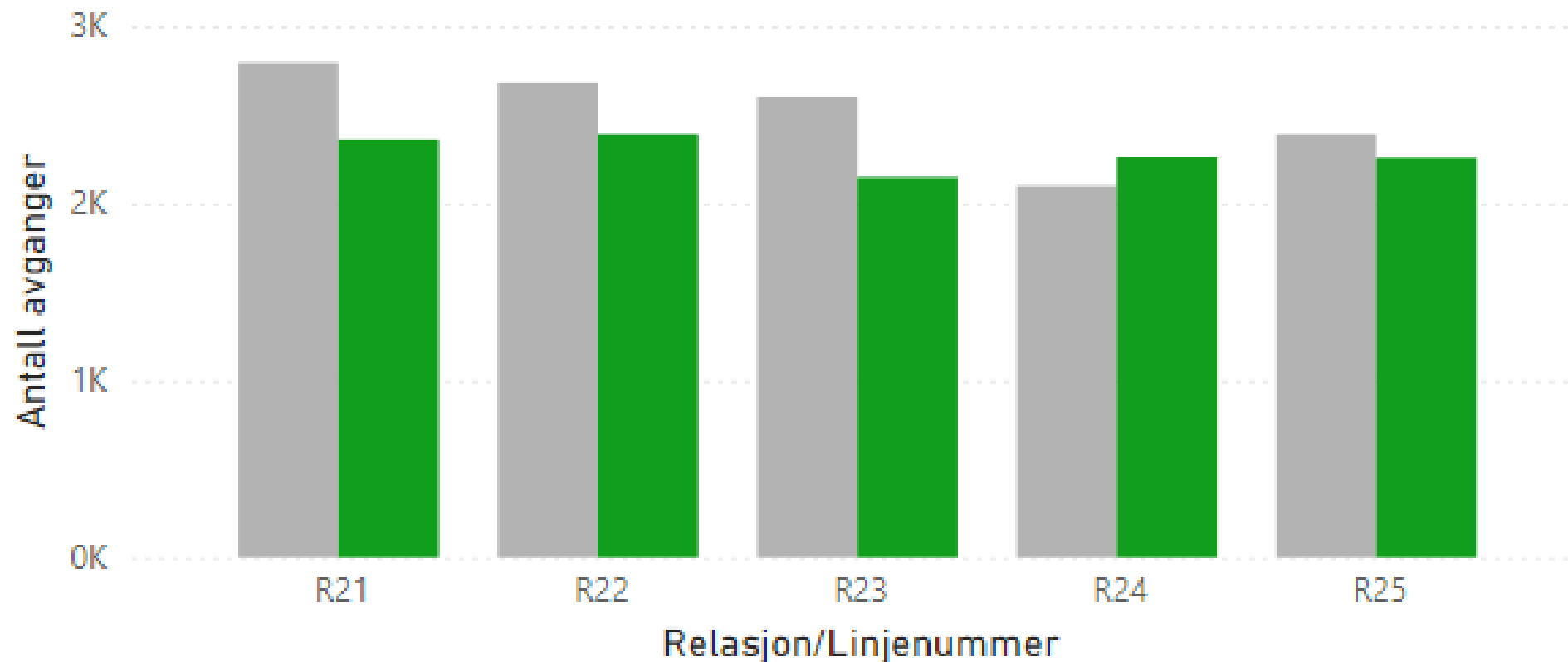
Status Sørlandsbanen

Avganger – Tildelt og kjørte avganger

Tildelte og faktisk brukte antall avganger pr. rutetermin

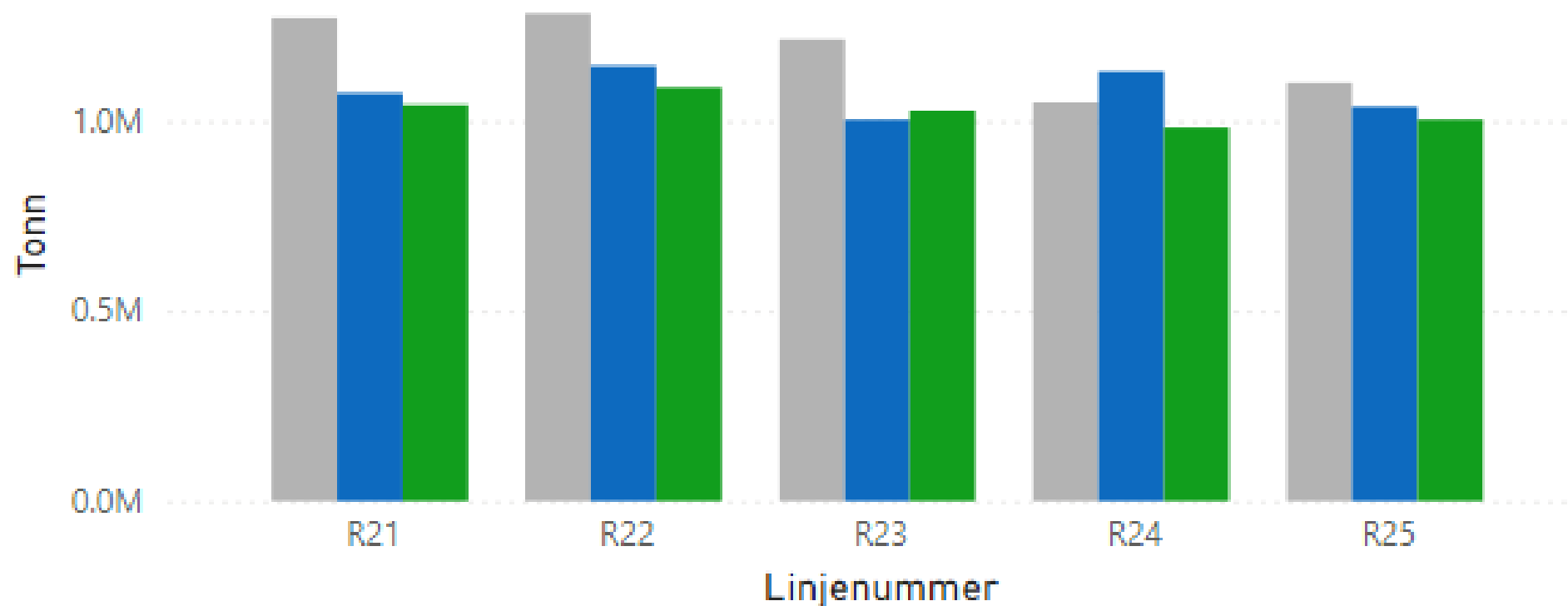
● Tildelte avganger ● Faktisk kjørte avganger

Tonn – Tildelt, mulig og faktisk kjørt

Tildelt, mulig og faktisk kjørte tonn/år pr. rutetermin

● Formel Tildelt tonn ● Mulig kjørte tonn/år ● Faktisk kjørte tonn

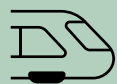
Jernbane-
direktoratet

Godsstrategi – gods på bane mot 2050

Jernbaneforum 12. mars 2026

Arbeidet mot neste NTP

Fjerntogstrategien

Godsstrategien

Kollektivstudien på Østlandet

Godsstrategi for jernbanen

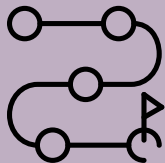
Godsstrategien

- Analysere markedet for gods på jernbanen – lønnsomhet, markedssegmenter og drivkrefter
- Ivareta Forsvarets og sivilsamfunnets behov i et beredskaps- og samfunnsikkerhetsperspektiv
- Vurdere jernbanens rolle i transportsystemet i 2050
- Vurdere hvilken infrastrukturutvikling best ivaretar målene for godstransport

De transportpolitiske målene er ledestjernen

Et effektivt, miljøvennlig og trygt transportsystem i hele landet

Enklere reise-
hverdag og økt
konkurransesevne
for næringslivet

En motstands-
dyktig transport-
sektor som bidrar
til Norges
samlede
forsvarevne

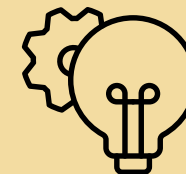
Bidra til
oppfyllelse av
Norges klima- og
miljømål

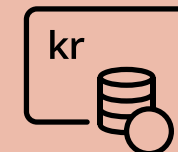
Nullvisjon for
drepte og hardt
skadde

Effektiv bruk av
ny teknologi

Mer for
pengene

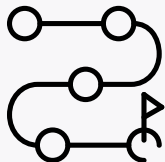

NTP-målene

De transportpolitiske målene er ledestjernen

Et effektivt, miljøvennlig og trygt transportsystem i hele landet

Enklere reise-
hverdag og økt
konkurransesevne
for næringslivet

En motstands-
dyktig transport-
sektor som bidrar
til Norges
samlede
forsvarevne

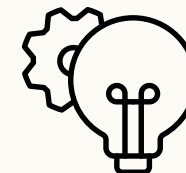
Bidra til
oppfyllelse av
Norges klima- og
miljømål

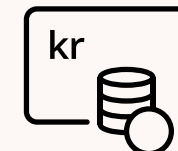
Nullvisjon for
drepte og hardt
skadde

Effektiv bruk av
ny teknologi

Mer for
pengene

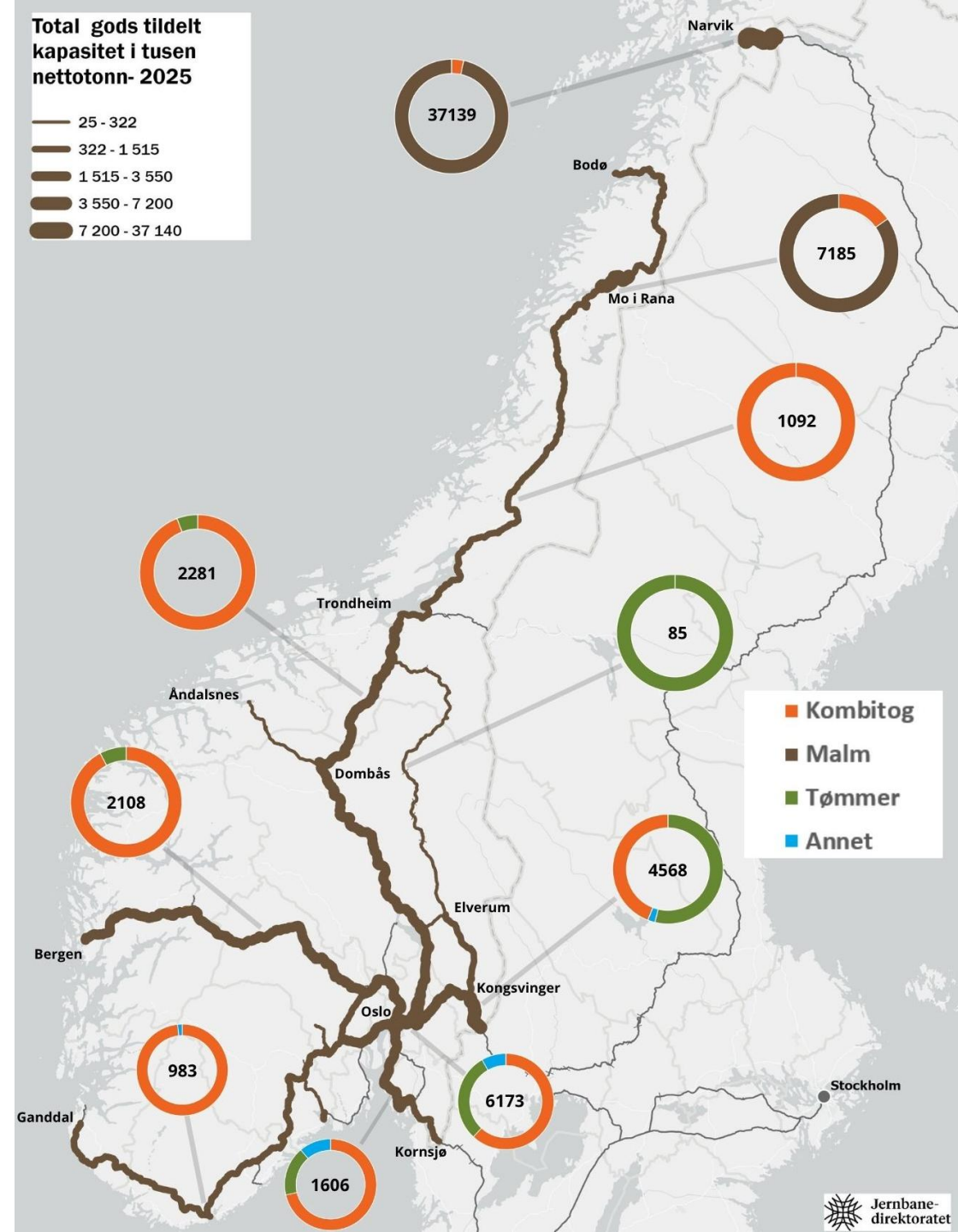

NTP-målene

Hvilke strekninger har vi undersøkt?

Strekning	Markedsandel
Oslo–Gøteborg/Sør-Sverige	20%
Oslo – Narvik/Midt-Sverige	90%
Oslo–Stavanger	20%
Oslo – Bergen	60%
Oslo–Trondheim/Åndalsnes	50%
Trondheim–Bodø	50%

Total gods tildelt kapasitet i tusen nettotonn- 2025

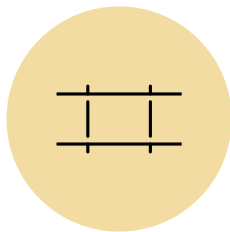

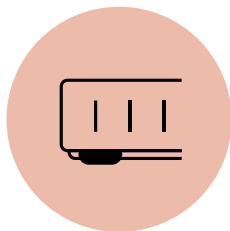
Foreløpige funn

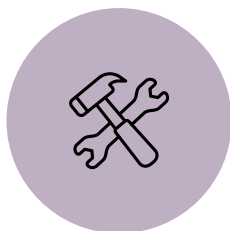
Det store bildet

Store mengder på lange avstander – jernbanens hovedrolle i et 2050 perspektiv forbli den samme

Intermodale løsninger – kombitilbudet forblir sentralt

Vi må bygge videre på systemet vi allerede har

Jernbanen kan ta en større del av transportarbeidet på dagens og fremtidens transportrelasjoner

Gods på jernbane mot 2050

- Potensialet for vekst er størst på korridorene mellom nord og sør
- Strekningskapasitet må ses i sammenheng med terminalkapasitet
- Teknologi og innovasjon må brukes for mer effektivisering

Teknologi og innovasjon

- Store tiltak krever europeisk samarbeid – Europe's Rail
- Teknologi grener med størst potensial
 - Konnektivitet og digitalisering
 - Automatisering og autonomitet
 - Elektrifisering
- Jernbanedirektoratet vil følge opp uløste sær-norske/-nordiske tekniske utfordringer

Foto: Bundesamt für Verkehr, Schweizerische Eidgenossenschaft

